

toetssteen

©2014 Arneke van der Lende - 'Sunny day at the beach'

zomer 2014 (2)

**Uitgave van Teken en Schilderclub 'de Toets', Zeist
www.detoets.nl**

INHOUD:

voorwoord	3
in memoriam Ursula van Heerden	4
kunstavond(en)	5
schilderfestival Noordwijk	6
lintje voor de voorzitter	7
expositie Koerdische kunstenaars	11
museumbezoek Alkmaar	12
Joseph Beuys	12
Anne-Marie Konincks op tv	14
strip	15
programma	16
vereniging info	18

illustraties:

A.van der Lende, Sunny day at the beach, olieverf, voorblad	
Foto: Facelift Atelier 1,	2
Foto: Ursula van Heerden,	4
Schilders aan het werk in Noordwijk,	5-7
Foto Cees van Es + onderscheiding,	11
Foto Araz Hama + schilderij,	12
Rembrandt, Portret van Dirck van Os,	13
Foto Anne-Marie Konincks tijdens filmopname,	14
Ursula van Heerden, aquarel,	20

31e jaargang nr.2, augustus 2014
vormgeving Cees van Es

de *'toetssteen'* verschijnt in de maanden
maart, juli/augustus en december.

Kopij kan worden ingeleverd voor de 1^e van de maand
maart, juli en december.

Kopij op via e-mail (ceesvanes@casema.nl), of in het uiterste
geval een getypte of gekopieerde versie.
Tekst gaarne zonder opmaak en foto's separaat!

VOORWOORD

Vijf weken zonder internet! We wisten dat het voor een groot deel van onze vakantie moeilijk was om een internet verbinding te krijgen, maar dat we helemaal zonder zouden zitten hadden we niet gedacht. Door de haast bij vertrek bleek bij aankomst in de Drôme Provençale de laptop noch thuis op tafel staan. Ook de telefoon bleek kuren te vertonen, dus geen digitale krant en/of e-mails; de rustigste vakantie ooit. Het resultaat was echter bij thuiskomst 500 mails.

Eén van de mails deed me verstijven van schrik en ongeloof, het bericht van het plotseling overlijden van Toetslid en oud bestuurslid Ursula van Heerden. We zullen Ursula, een trouw bezoeker van de schildersessies en de kunstavonden, zeer missen. Op blz. 4 vind u een 'in memoriam', geschreven door Martin.

De zomer periode betekent rust en stilte in het atelier, maar dat wil niet zeggen dat er niet geschilderd wordt door de Toetsleden. Elke week werd er, mede geholpen door het mooie weer, door 15 à 20 enthousiaste leden een mooie plek uitgekozen om buiten te schilderen. En nu ik het toch over buiten schilderen heb in dit blad vindt u een verslag door Leo Schruijer van een bijzonder schilder festival in Noordwijk. Na het noemen van één naam kom ik er niet onderuit ook de andere schrijvers te vermelden. Petra, Martin en Hans hebben met hun bijdragen weer gezorgd dat de Toetssteen tot de laatste millimeter is gevuld.

Rest mij nog te vermelden dat de jaarlijkse tentoonstelling is van 5 t/m 14 september in het P'Arts gebouw. De opening is op zaterdag 6 september.

Veel leesplezier!

Cees van Es, voorzitter.

De Klop Mode

Een unieke collectie scandinavische mode
vindt u in hartje Nederland

MARIMEKKO • VUOKKO • ELISABETH KLOK • FINN FASHION • MARGARETA FORBLUND

Slotlaan 127 3701 GA Zeist Tel. 030-6919356

IN MEMORIAM URSULA VAN HEERDEN.

Op 15 juni j.l. werden we onaangenaam verrast met de mededeling dat Ursula van Heerden in zorgwekkende toestand in het UMC was opgenomen. Ze had klachten met neurologische symptomen, waaronder spieruitval. Uiteindelijk is ze op 20 juni, na een aantal dagen in coma te hebben gelegen, onverwacht aan een hersenbloeding overleden. Op vrijdag 27 juni heeft de begrafenis plaatsgevonden, waarbij heel veel personen haar uitgeleide hebben gedaan, waaronder een grote delegatie van Toetsleden. Vanuit het bestuur is er een waardig bloemstuk aangereikt en tevens is er het woord gericht tot Ursula. Daarbij is het volgende uitgesproken:

“Ursula, Ursula van Heerden,

Daar sta ik dan, volkomen onverwacht, volkomen vreemd, heel onwerkelijk, om hier, als vertegenwoordiger van Tekenen Schildervereniging: de Toets, in Zeist, iets over je te vertellen. Iets wezenlijks, iets waardevols, iets over hoe we je kennen en hebben leren waarderen. Ursula, de bescheiden vrouw, rustig, hartelijk en met veel belangstelling voor anderen. Jouw stem was voor mij het eerste contact met de Toets toen ik me telefonisch aanmeldde als lid.

Bij de Toets wordt vaak gewerkt aan grote schilderstukken, 50 bij 70, 70 bij 100, een vierkante meter of groter, schilderend met woeste streken en felle kleuren. Grote kwasten. Dan staan de leden achter de ezel en bewegen ze veel, pas naar achteren, pas naar voren. Kijkend door de oogharen.

Jij niet, je zit, vooraan, je schildert met aquarel, een techniek die aandacht vraagt, rustig werkend en spelen met water en kleur. Steeds duidelijker de vormen oproepend in een steeds zichtbaarder wordend tafereel.

Tussentijds laten drogen met de föhn. Klein formaat, een A viertje of iets groter, maar altijd bescheiden. Kleine penseeltjes, schoon water. De aquarelschets op de overlijdenskaart geeft dat duidelijk weer (zie blz. 20).

Dat is je temperament. Rustig, aandachtig, zorgvuldig.

En in de pauze sta je achter de bar, hulpvaardig. Je drinkt thee met melk, als herinnering aan Zuid-Afrika.

Ursula, Je bent lid geworden bij de Toets in 1993 en over je schilderervaring van daarvoor weten we weinig. Wel dat je als lid gelijk betrokken bent geweest bij de vereniging. Je hoorde er gelijk bij. Dat heeft er ook toe geleid dat je zitting hebt genomen in het bestuur van de Toets en de ledenadministratie op je hebt genomen. Dat heb je 10 jaar intensief uitgevoerd. Ledenadministratie is niet alleen in- en uitschrijven van leden, en dan bij elke bestuursvergadering meedelen dat er, met allerlei schommelingen in aanmelding en afzegging, 98, 103, dan weer 99 leden zijn, waar dan het nodige commentaar op komt. Ook het informeren van nieuwe leden over de opbouw en de activiteiten van de Toets hoort daarbij. En dan het meerdere keren per jaar uitdraaien van het adressenbestand voor de verzending van De Toetssteen, ons clubblad. En, aan het einde van het jaar, de bijgesloten betaalcheque. Gevolgd door de herinneringen aan leden met een aarzeling tot betalen.

De laatste tijd wordt het wat stiller om je heen. Hoewel je betrokkenheid groot blijft, kom je minder op de schildersessies. We zien je op kunstavonden en exposities en een enkele keer nog om te schilderen. Je inbreng vanuit het creatieve en sociale van je persoonlijkheid, wordt met je heengaan, bij de Toets, als een groot gemis ervaren.

We wensen je een goede reis achter de horizon, die zo treffend op je overlijdenskaart is verwoord.

Ursula, namens de Toets, vaarwel.”

Martin van der Mey

KUNSTAVOND(EN):

Vrijdag 28 maart 2014: Een 2- luik; werk van de Cobra schilders Carl-Henning Pedersen en Pierre Alechinsky.

Helaas waren er weinig leden op de kunstavond, omdat het gelijk viel met de opening van een tentoonstelling van o.a. twee Toetsleden, Ans Arends en Bibet. Ik was wat vroeger met Marjolijn gekomen om alles klaar te zetten, maar dat bleek achteraf niet nodig, want Cees had een nieuwe geluidsversterker voor de vereniging aangeschaft, zodat alles opnieuw moest worden ingesteld. Maar er is nu hoop voor de volgende kunstavonden, omdat deze geluidscombinatie gemakkelijker aan te sluiten is.

De avond ging over de laatste twee schilders van de serie COBRA die we in de afgelopen 2 jaar hebben laten zien; de Deen **Carl-Henning Pedersen** en de Belg **Pierre Alechinsky**.

M.i. was deze serie dvd's bijzonder interessant. Het zijn historische documenten van de revolutionaire naoorlogse Europese kunstbeweging. In de moderne kunst bracht de Cobra beweging in ieder geval een enorme vernieuwing. De Cobra beweging duurde maar heel kort van 1948 tot 1951, maar desondanks hadden de kunstenaars een enorme invloed. Dit keer dus de volgens mij zeer arrogante Deen Pedersen en de wat gezelliger overkomende Belg Alechinsky.

Pedersen werd geboren in Kopenhagen in 1913, aanvankelijk wilde hij helemaal geen schilder worden. Pas twintig jaar later begon hij ermee toen hij Else Alfelt ontmoette. In 1934 trouwde hij met haar en zij stimuleerde hem om te gaan schilderen. Pedersen schilderde vanaf het begin abstract en hij had een voorliefde voor paarden, vreemde wezens, fabeldieren en vooral vogels. Pedersen bemoeide zich niet met de organisatorische en ideologische kanten van Cobra. Dat liet hij bijvoorbeeld over aan Christian Dotremont en Corneille. Tijdens de Cobraperiode was Pedersen het meest actief. Veel inspiratie haalde hij van de schilders Picasso, Chagall en Georges Braque.

In de zeventiger jaren doneerde hij 3000 tekeningen, schilderijen en sculpturen aan de Stad Kopenhagen, maar dit werd geweigerd omdat er geen plaats was. De stad Herning was bereid een museum te bouwen om de werken te herbergen. Het Carl-Henning Pedersen en Else Alfelt

Museum. Pedersen overleed in 2007 op 93-jarige leeftijd na een langdurig ziekbed.

Een heel andere figuur was Pierre Alechinsky geboren in 1927 in Brussel. In tegenstelling tot Pedersen, die autodidact was, volgde Alechinsky een opleiding in de toegepaste grafische kunsten, typografie en fotografie aan de Ecole Nationale supérieure des Arts visuels. In 1947 begon hij zijn schilderscarrière en had hij een solotentoonstelling in Brussel. In 1949 sloot hij zich aan bij de Cobragroep. Samen met Dotremont vormde hij de drijvende kracht achter de Belgische afdeling van Cobra.

Ook in tegenstelling tot Pedersen werd hij pas actief na het uiteenvallen van Cobra. In 1951 vertrok Alechinsky naar Parijs om graveerkunst te bestuderen. Hij maakte daar ook kennis met Alberto Giacometti en Asger Jorn. Alechinsky combineerde meerdere technieken in zijn werk, aquarel en schetsen. Vaak randen van een andere techniek om zijn schilderijen. Zijn verf werd vaak dik aangebracht in groene, blauwe en grijze tinten. In 1954 werd hij beïnvloed door Chinese schilders en Japanse kalligrafen. Hij probeerde hiermee een brug te slaan tussen oosterse en westerse kunst. Alechinsky heeft erg veel tentoonstellingen georganiseerd in Brussel, Londen, Bern Venetië, Pittsburgh, Amsterdam, New York en plaatsen in Denemarken. In 1963 ging hij in de buurt van Parijs wonen.

Hij kreeg vele prijzen en in 1983 werd hij professor in de schilderkunst aan de École des Beaux Arts te Parijs.

Ik vond het erg interessant om de kunstenaars aan het werk te zien en hoe de werk omstandigheden waren, maar ook hoe ze in het dagelijks leven waren.

Hans Doortmont.

PROGRAMMA KUNSTAVOND(EN):

Vrijdag 26 september: Presentatie Wim Kemperman.

Glas in lood / Tyffany / glasfusion. En, wat daar zoal bij komt kijken.

Vrijdag 31 oktober: N.t.b., let op mailbericht!

Vrijdag 28 november: Appreciatie-avond.

Alle kunstavonden beginnen om 20.00 uur. Introductie is toegestaan!

SCHILDERFESTIVAL NOORDWIJK 2014

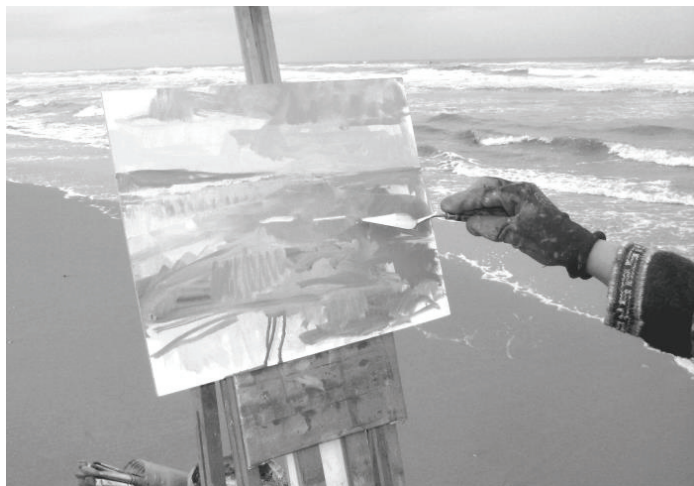
Een dagje meekijken op het 16^e Schilderfestival Noordwijk

Dinsdag 17 juni j.l. was het zover, een mooie dag en nog net in het voorjaar, 19 graden en een strakke wind van 4 Bft. Met de auto van uit mijn woonplaats IJsselstein reed ik om 09.00 uur weg richting Noordwijk, fiets achterop om eenmaal aangekomen op de Parking in Noordwijk met de fiets naar de Astridboulevard te rijden. Heel makkelijk en je bent lekker wendbaar voor zo'n dag. Op nr. 106 bevindt zich strandpaviljoen de Zeester van waaruit het Schilderfestival Noordwijk wordt georganiseerd.

Het is een Festival waarbij 40 Kunstenaars uit binnen en buitenland werden geselecteerd en uitgenodigd om te komen schilderen.

Mijn bedoeling was er de hele dag te zijn, contacten leggen, korte gesprekken voeren met de kunstenaars en om vooral veel te kijken naar de fasen in het werk. De schets, de opbouw, de techniek, kleurgebruik, schilderstijlen en de materialen die worden gebruikt. Het is voor mijzelf leerzaam.

Het was **Anneke van der Lende** uit Utrecht die ik als eerste aantrof hard aan het werk om een onderschildering te maken voor een strandscène.

Een dunne opzet in wat oker en bruintinten was haar begin, daarna is het zoeken met de zee, golven en de lucht. Leuk om dat te volgen!

Zo maakte ik op die dag een wandeling langs alle Kunstenaars om steeds het vervolg in hun schildering te zien.

Anneke plaatst haar palet liggend voor zich waardoor het makkelijk is om te mengen. Zij heeft hierdoor nog een extra hand vrij dat kan heel erg handig zijn.

Ik trof er voor mij wat bekende namen gedurende die dag zoals Piet Groenendijk, Rob Jacobs, Roos Schuring, Natalia Dik, Robert Vorstman en vele andere goede schilders.

Olieverf is voor buiten schilderen een ideaal medium!

Er werd vooral gewerkt met olieverf, een enkele met aquarel of krijt.

Ik heb me die dag meer dan ooit goed gerealiseerd dat acrylverf voor zo'n klus aan zee veel minder of zelfs niet geschikt is, ook met een parasol op je werk en palet lukt dat niet. Als je wat langer met een werk aan de slag wilt gaan in de open lucht, met een droge warmte en de zon er op kun je met olieverf bijna eindeloos lang door blijven schilderen.

En nog eens terug gaan naar die plek van een uur eerder schilderen, dat kan allemaal met olieverf terwijl je met acrylverf al heel gauw opgedroogd bent.

Natuurlijk zijn er retarders en andere mogelijkheden en middelen om het acrylpalet ietsje langer pasteus te houden maar uiteindelijk droogt alles te snel onder je handen binnen een kwartier. Als gevolg hiervan kun je nooit die souplesse in de verf bereiken dan wat mogelijk is met het schilderen in olieverf.

De Kunstenaars aan het werk

Op het terras en rondom de Zeester zelf waren de schilders al vroeg bezig met hun werken. Maar ook op het strand, de Boulevard, strandopgang, in het dorp zelf..... overal zag ik wel schilderende Kunstenaars.

De Australische **Leon Holmes** is al snel na een onderschildering te hebben aangebracht bezig met een vervolgfase in zijn werk, met het paletmes.

Terwijl **Rob Jacobs** vanaf het terras van de Zeester het interieur en een deel van de deuropening met een vlot penseel schildert in olieverf.

Portretschilderen aan zee!

De schilders die meedoen met dit Festival zijn allrounders, de meesten maken net zo makkelijk een portret als een zeegezicht. Ik heb er verschillende zien maken op en rond het terras van de Zeester. Zoals het portret van Berni van Gils, geschilderd door collega Marjolein Menke.

Vanaf schets naar een gereed portret, een waar genot om te zien hoe de portretten tot stand kwamen.

Impressies van Roos Schuring

Roos is een zeer ervaren landschapsschilder die onder alle weersomstandigheden werkt, snel en kundig weet ze de toetsen treffend te plaatsen.

Ze werkt altijd in een impressionistische sfeer, in toetsen (plekken). Wat mij nog meer opviel, zij werkt op doek en laat er van tevoren al een lijstje omheen maken en aan de achterkant een bevestiging om het op te hangen. Start met haar schilderij door het lijstje met papiertape af te plakken en zo kan zij knoeien wat zij wil want.....wanneer het schilderij klaar is wordt het tape er af getrokken en het is het meteen klaar voor de expositie. Dit was voor mij helemaal nieuw wat ik hier meemaakte!!! Ik vond dat echt super!!!

Uiteindelijk is de opzet van het festival kunstenaars bijeen te brengen, kennis uit te wisselen en elkaar leren kennen. Van daar uit exposeren en komen tot verkoop. In de Zeester was een ruimte ingericht om de gemaakte schilderijen te exposeren waar het publiek direct kon aankopen. Aan het eind van de week op zondag werden alle kunstwerken bij elkaar gebracht in De Baak in Noordwijk voor openbare verkoop per opbod aan het publiek.

Paletmes.....tovergereedschap??

Het viel mij op dat het merendeel van de schilders naast het schilderen met gewone penselen vooral veel werken met een paletmes. Ik heb al jaren zo'n paletmes standaard bij me als ik ga schilderen hetzij op de Toets of elders maar gebruik het maar heel zelden. Ik heb me na Noordwijk voorgenomen te proberen met het paletmes te werken. Je bereikt er effecten mee die je onmogelijk met een penseel kunt maken.

Aanrader!

Ik realiseer me dat ik nog wel veel meer kan schrijven en/of vertellen over zo'n dag met ervaringen en indrukken, en heb ook nog zoveel fotomateriaal maar de ruimte in de Toetssteen is beperkt. Misschien een goede tip voor de Toetsleden die ook zo'n dag willen ervaren, houdt de maand juni van 2015 goed in de gaten. Het is leerzaam en reuze ontspannend.

Kijk eens op Google en surf zomaar naar een aantal willekeurige deelnemers van het Schilderfestival Noordwijk, en laat je inspireren! (www.schilderfestival.nl)

Heel veel succes en schilderplezier toegewenst!

Leo Schruijer

EEN REACTIE...

Als eindredacteur van de Toetssteen heb je het privilege de ingezonden artikelen eerder te lezen dan de leden van DeToets. Daardoor heb ik ook de mogelijkheid een reactie op

een artikel te plaatsen zonder te hoeven wachten op het volgende nummer. Ik hoop dat Leo Schruijer het niet erg vindt dat ik direct na zijn enthousiaste en interessante artikel over het schilderen in Noordwijk, een kleine kanttekening maak.

Elke kunstenaar heeft zijn voorkeur voor een bepaalde techniek naar gelang de omstandigheden. Dat kan zijn gebaseerd op ervaring, tips van docenten of een andere informatiebron. Zonder kritiek te leveren op Leo vind ik dat de techniek die heden het meest wordt gebruikt in onze schilderclub en daarbuiten, het werken met acrylverf, enigszins te kort wordt gedaan.

Elke verf vraagt veel expertise, techniek en het toepassen van voorzorgsmaatregelen. En bij buiten schilderen telt dat dubbel. Elke schildertechniek heeft dan ook zijn voor en nadelen. De oude meesters herkenden b.v. al nadelen van het werken met olieverf in de natuur. Zij beperkten zich buiten dan ook, op een enkele impressionist na, tot een voorstudie in aquarel en olieverf in het atelier voor het definitieve schilderij.

Ik zal nu niet te diep ingaan op al de verschillen, want dat teveel ruimte in deze Toetssteen. Toch wil ik een lans breken voor acrylverf. Na een periode te hebben gewerkt in olieverf, gevolgd door een jaar of 10 aquarelleren, werk ik nu al meer dan 20 jaar, zowel binnen als buiten, voornamelijk met acryl. Essentieel voor buiten is een goede kwaliteit verf, een plantenspuit gevuld met water, een afsluitbaar palet en een waterbestendige parasol.

Elke zomer werk ik enkele weken tussen 25 en 35°C in Frankrijk in de buitenlucht. Natuurlijk is het moeilijker dan in het atelier; het vergt aanzienlijk meer snelheid. Vertragers raad ik echter af, want het is (a) niet effectief genoeg en (b) heeft het soms invloed op de kleuren. Beter is wat vloeibaar medium te gebruiken, met de positieve bijkomstigheid van extra transparantie.

Snel werken is dus hoofdzaak, niet alleen omdat acrylverf snel droogt, maar ook omdat buiten het licht continu verandert.

Het snelle drogen heeft ook zijn voordelen; je kan snel doorschilderen zonder het risico te lopen ongewild de onderliggende kleuren te vermengen en het resultaat is droge doeken en/of panelen achter op de fiets of in de auto.

Het belangrijkste is echter dat een ieder die techniek kiest die het best bij past bij de expertise en het doel.

Cees van Es

de toets

tekenen & schilderen

Een vereniging waarin amateur- en professionele tekenaars en schilders een plek vinden om in alle vrijheid te tekenen, te schilderen en kennis op te doen over de schilderkunst in het algemeen.

Inschrijfformulier “de toets”

Naam

Voornaamm/v

Geboortedatum

Adres

Postcode.....plaats.....

Telefoonnummer

E-mailadres

Ik heb “de toets” leren kennen via:

☐ Vrienden

☐ Een toetslid

☐ Presentatie

☐ www.detoets.nl

☐ Anders

Datum

Handtekening

Ledenadministratie:

Nelleke Keijner

Postbus 532 3700 AM Zeist

Tel. 030-6952866

Contributie:

€215,- per jaar, inclusief kosten voor model.

Opzegtermijn 1 maand voor het einde van het contributiejaar.

Wat mag u als lid verwachten?

Iedere week:

Met uitzondering van de vakantieperiodes 7 sessies van 2 uur om te tekenen en te schilderen begeleid door een gastdocent + 1 sessie open-atelier, zonder docent.

De afwisselende thema's voor de docenten sessies zijn:

- * Stilleven
- * Gekleed model/portret
- * Keuze docent/eigen werk
- * Naakt model

Iedere maand:

Een thema avond over kunst.

Tweemaal per jaar:

Een avond waarop leden van “de toets” hun werk door deskundigen kunnen laten beoordelen.

Driemaal per jaar:

Het clubblad “de toetssteen”.

Bij voldoende interesse:

Extra workshops.

Waar:

Atelier *de toets*

Kroostweg Noord 149B (ingang PGGM), Zeist.

Tel.: 030 6992262 (tijdens de sessies).

www.detoets.nl

info@detoets.nl

Wanneer:

Maandag 14.00 – 16.00

Dinsdag 14.00 – 16.00

20.00 – 22.00

Woensdag 10.00 – 12.00

14.00 – 16.00

20.00 – 22.00

donderdag 14.00 – 16.00

20.00 – 22.00 open-atelier

Geef deze pagina door aan een geïnteresseerde!

Heger en van den Berg

*Sinds 1922
een begrip*

WINSOR & NEWTON

Ara

4art

GOLDEN
ARTIST COLORS

DALER - ROWNEY
system 3

Steynlaan 32
tel.: 030-693 05 02

KUNSTSCHILDERMATERIAAL
INLIJSTERIJ
PASSE - PARTOUT SNELSERVICE

MET SPOED GEZOCHT:
<ADVERTEERDERS VOOR IN DIT BLAD>
HELP ONS DIT BLAD MEER LEVENSVATBAARHEID TE GEVEN!
HET BESTUUR.

CEES VAN ES, LID IN DE ORDE VAN ORANJE-NASSAU.

In het diepste geheim is door de bestuursleden Rina van Kilsdonk, Peter van den Breemer en Heiko Nieboer, een aanvraag gedaan om onze voorzitter, vanwege zijn jarenlange, niet aflatende inzet bij de Toets en andere instellingen, voor te dragen voor een Koninklijke onderscheiding.

Als gevolg hiervan is Cees op vrijdag 25 april namens de Koning benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau.

Het is de burgemeester van Bilthoven Arjen Gerritsen die, na een gloedvol betoog over de kwaliteiten en activiteiten van Cees, hem deze onderscheiding opspeldt.

In zijn speech gaat de burgemeester in op de persoon van Cees die zich op sportief en kunstzinnig terrein heeft doen gelden als een gedreven bestuurder die in staat is over de horizon te kijken. Dat noemt hij een bijzondere eigenschap. Hij vervolgt: “De toekomst van een vereniging of een bedrijf waarvoor je verantwoordelijkheid voelt of draagt, ligt vaak achter de horizon. Het vergt een bestuurlijk talent om in het hier en nu al te kunnen bedenken wat de toekomst zou kunnen brengen voor de instelling of vereniging die je leidt. En die eigenschap zien we bij de heer van Es. Reeds vanaf medio '90 is de heer van Es bestuurlijk actief bij, toen De Werkschuit De Bilt/Zeist, inmiddels Kunstenhuis De Bilt/Zeist. Deze mooie organisatie die zich, ook middels de fusie met de Muziekschool, toelegt op de kunstzinnige en culturele

ontplooiing van toekomstig duizenden gebruikers, is door de heer van Es naar een stabiele toekomst geleid”.

Vervolgens somt de burgemeester meerdere functies op die door Cees voor verschillende organisaties op cultureel, kunstzinnig, maatschappelijk en sportief gebied zijn vervuld en prijst hem voor de manier waarop deze steeds zijn uitgevoerd. Daarbij wordt ook de Toets aangehaald, waar Cees eerst penningmeester en nu reeds vele jaren voorzitter is. De burgemeester stelt: “U wendt uw netwerk van mensen en instellingen in de kunstenwereld en andere maatschappelijke sectoren aan ten behoeve van de vereniging. Dat leidt dan tot het binnenhalen van hooggekwalificeerde docenten en het organiseren van succesvolle kunstavonden. En u bent niet bang om uw handen uit de mouwen te steken: u bent bijzonder actief bij het onderhoud van het atelier van de vereniging”.

De burgemeester besluit zijn betoog met: “U heeft zich zeer veelzijdig getoond, mijnheer van Es, maar uw optreden had overal een duidelijke rode draad: U bent een rasbestuurder die doelen stelt, mensen daarvoor enthousiast maakt en telkenmale gestaag en succesvol de eindstreep bereikt.

U wordt onderscheiden voor de bijdrage die u daarmee aan onze samenleving hebt geleverd, want de Koning heeft u benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau”.

(Ingekorte speech van de burgemeester van Bilthoven)

Martin van der Mey

EXPOSITIE KOERDISCHE KUNSTENAARS.

Van 25 april tot 5 mei is er voor de 2^e keer in P'Arts een tentoonstelling geweest van een aantal in Nederland wonende en werkende kunstenaars uit Koerdistan.

Ook dit keer georganiseerd door onze docent Araz Hama.

Tijdens deze expositie, met de titel: “De hoop van kleur”, is door negen kunstenaars verschillend werk gepresenteerd, dat door het heldere en volle kleurgebruik stilistisch sterk met elkaar is verbonden. Voor deze kunstenaars geven de kleuren uitdrukking aan de hoop op nieuw leven, zoals de natuur kleurrijk is aan het begin van de lente.

Desondanks presenteren zij zich met een geheel eigen stijl en vormgeving van onderwerpen, vaak experimenteel met origineel materiaalgebruik.

Met deze tentoonstelling willen zij een positieven kant van de Koerdische gemeenschap laten zien en al doende als groep verder integreren in de Nederlandse maatschappij, naast en met Nederlandse mensen. Het ongedwongen contact met deze, veelal goed Nederlands sprekende kunstenaars, leidde tot een interessant inzicht in de beweegredenen van deze groep.

De door wethouder van cultuur, Joke Leenders geopende tentoonstelling had een blij en feestelijk karakter, mede door de ruim ingebrachte, echt Koerdische lekkernijen en sfeervolle muzikale omlijsting.

Een waardevolle ontmoeting met kunst en kunstenaars uit een andere cultuur.

Martin van der Mey

MUSEUMBEZOEK IN ALKMAAR, EN..... EEN BIJZONDER VERHAAL.

In een kluis van het Joslyn Art Museum in de Amerikaanse stad Omaha in de staat Nebraska lag het "Portret van Dirck van Os" weggestopt. Een Rembrandt-kenner Ernst van de Wetering had al een vermoeden, dat het doek van Rembrandt zelf was en niet van één van zijn leerlingen. Na restauratie door de fameuze restaurateur Martin Bijl kwam het hoge woord eruit: Echt.

Opmerkelijk is de geschiedenis van het doek. Sinds de aankoop in 1942 exposeerde het Joslyn Art Museum het doek als werk van Rembrandt. In de jaren '80 werd het door experts

opeens toegewezen aan de School van Rembrandt. De teleurstelling was destijds groot. De medewerkers van het museum hadden het gevoel dat het kunstwerk een andere kwalificatie kreeg, omdat het in slechte staat was. Het had restauratie nodig om het echt goed te kunnen bestuderen. Doordat het schilderij een stuk minder waard was geworden, verdween het in 1999 bij een renovatie van de algehele collectie zelf uit het museum en werd het opgeborgen in een kluis.

Daar had het waarschijnlijk nog gelegen als Van de Wetering van het Rembrandt Research Project in 2010 niet was langs gekomen in Omaha. De kunsthistoricus had het schilderij al tijden op de korrel, kende het al heel lang van reproducties en wilde het maar al te graag onder eigen ogen zien. Hij wist van tevoren dat het doek door de jaren heen flink was veranderd. Zo had het getekende portret Dirck van Os III(1590-1668) opeens een ketting met een kruisje gekregen. Dat komt wel vaker voor bij portretten, dat anderen op een vreemde manier aan het verfraaien gaan.

Het schilderij was een ruïne, ontzettend slecht behandeld in het verleden, al voor dat het in het museum kwam. Maar toch zag hij tussen de puinhopen kenmerken van Rembrandts schilderij. Dat kon hij zien aan hoe Rembrandt de huid schildert, hoe hij een gezicht opbouwt, hoe hij met haren omgaat, hoe de handen eruit zien.

Op advies van Van de Wetering werd het schilderij naar Amsterdam gestuurd voor een grondige restauratie door restaurateur Martin Bijl. Centimeter voor centimeter ontleedde hij met een microscoop de verflagen, die anderen er door de eeuwen heen hadden opgesmeerd. Vrijwel alles bleek overgeschilderd, alleen het gezicht en de rechterhand waren nog gaaf. Het schilderij bleek uitbundig te zijn opgeleukt. Zo waren er versieringen op de mouw en de kraag aangebracht, had Van Os een ketting met een kruis gekregen en was er op de linkerkant van een stoel een leeuwenkopje geschilderd. Veel tijd werd besteed door Bijl aan onderzoek en overleg met kunstkenners om te achterhalen wat echt is en wat niet.

Veel van de versiersels bleek totale fantasie, zoals het kruis om de nek. Dus werd dat weggehaald. Sommige verflagen bleken 18^e eeuws en bleek uiteindelijk de kwaliteit van die verf zo slecht, dat ook die lagen werden weggehaald.

Dirck van Os kwam tevoorschijn op een wijze waarop ook Rembrandt het zeer waarschijnlijk rond 1658 heeft geschilderd. Deskundigen anno 2014 wijzen het kunstwerk

met volle overtuiging toe aan het oeuvre van de Hollandse meester zelf.

In Omaha waren ze maar wat blij met dit goede nieuws uit Nederland, waar het museum nu zeker kan rekenen op extra bezoekers, die speciaal voor dit schilderij komen.

Martin Bijl kijkt met trots terug op de restauratie en deed tot zijn vreugde nog een bijzondere ontdekking, toen hij niet veel later een bezoek bracht aan het Stedelijk Museum Alkmaar. Er is daar een nog voor hem onbekend schilderij van een dijkgraaf, Dirck van Os staat erbij. Het is de vader van de Van Os die zich door Rembrandt liet vereeuwigen.

Bovenstaand verhaal las ik toevallig in het AD een dag tevoren dat ik het Stedelijk Museum Alkmaar bezocht, waar een tentoonstelling is over Jacob Cornelisz van Oostsanen (ca. 1475-1533), de eerste Hollandse meester.

Je moet ervan houden, wel bijzonder mooi gemaakt, de religieuze schilder- en prentkunst. Hij maakte altaarstukken,

portretten, monumentale gewelfschilderingen en ontwerpen voor gebrandschilderde glasruitjes en borduurwerken.

Verder is er een permanente tentoonstelling over de Victorie! Het beleg van Alkmaar in 1573 en De Gouden Eeuw van Alkmaar.

Op die afdeling nu trof ik het schilderij van de dijkgraaf Dirck van Os aan, de vader van de Van Os die zich door Rembrandt liet vereeuwigen. We (Jaap en ondergetekende) hebben aardig wat tijd in het museum doorgebracht, best interessant en je komt niet vaak in zo'n museum in zo'n uithoek van het land.

De laatste paar uurtje bezochten we de Grote Kerk Alkmaar, waar we het tongewelf uit 1518 "Laatste Oordeel" op 35 meter hoogte met een verrekijker bekeken. Vrijwel zeker is dit door Jacob Cornelisz van Oostsanen geschilderd.

Daarna hadden we nog voor sluitingstijd tijd om naar het Nationaal Biermuseum De Boom en het Kaasmuseum te gaan. We dachten altijd dat het bier alleen maar iets was van het zuiden of België, maar bier blijkt al een paar duizend jaar de populairste alcoholhoudende drank te zijn in de streek rondom Alkmaar. Daar hebben we er toen maar één op genomen.

Petra Knopper.

JAARLIJKSE KLUSDAG

Op donderdag 28 augustus wordt weer hard gewerkt om het atelier van De Toets op orde te krijgen voor de start van het nieuwe seizoen per 1 september.

Punten van aandacht zijn nazien van de ezels, rek voor schilderpanelen, tl verlichting, schoonmaken bar en keuken, opruimen kasten met stilleven objecten en verdere kleine klussen. Ook het buiten gebeuren moet worden nagelopen m.b.t. onkruid verwijderen en snoeiwerk, o.a. de berk.

Vrijwilligers zijn van harte welkom vanaf 09.30 uur.

Om een indruk te hebben hoeveel actieve handen we op die dag hebben is het goed je aan te melden bij Hans Doortmont.

Belangrijke data:

KLUSDAG 28 AUGUSTUS, aanvang 09.30 uur

OPENDAG 30 AUGUSTUS, 10.00-15.00 uur

ANNE-MARIE KONINCKS OP TV.

Op woensdagmiddag 21 mei was er bij de Toets een televisie opname gemaakt van het model Anne-Marie Konincks.

Zij is door het TV programma: "MAN BIJT HOND", dat op werkdagen door de NCRV wordt uitgezonden van 18.55 tot 19.20 uur op Ned. 2., gekozen om een reportage over haar activiteiten te maken.

Het portret begon 's morgens tijdens haar huiselijke beslommingen en ze werd die dag gevolgd bij haar verdere bezigheden. Doordat ze het scenario niet kende was het voor Anne-Marie ook verrassend. Reeds vroeg opgestaan moest ze weer naar bed, omdat de reportage daar zou beginnen.

De reeds gemaakte afspraak om te poseren bij de Toets kon doorgaan en zodoende is er een cameraman bij ons in het atelier geweest. Aan het begin van de sessie zijn, als onderdeel van deze reportage, een aantal opnamen van haar gemaakt.

Door het gebruik van een andere camera dan die ochtend was de cameraman niet tevreden over deze beelden en is er op maandagmiddag 2 juni nogmaals een opname gemaakt.

Wanneer de reportage wordt uitgezonden zal later worden meegedeeld.

Martin van der Mey

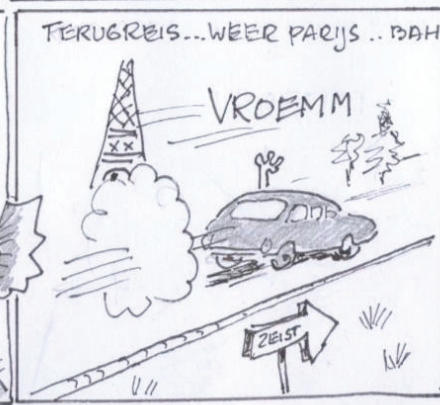
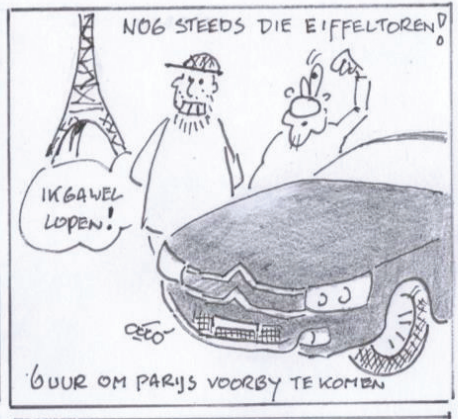
de toetssteen 1984 nu 7ten jaar november toets

Klussencollectief het pro-
Jongerenhulp van de
nd is getuid. Een en ander
st de gebruikelijke open-
nden, het open podium, de
rkgroepen, de cursussen en
28 klassen, o.s. ... fraaie ma-
rionetten van leu-
rialen, stokpaanden, handge-
zaagde puzzels, gebrade
truien, viltten boxballen, kle-
ding, prachtige poppen en
poppenspullen. Er is een stof-
fenstand en een wolstand, een
2e hands kleding hoek, een
pannekoek en wafelkraam, 2e
hands boekenhoek. In één van
de klaslokalen is een echt res-
taurant ingericht waar koffie,
thee en sap geschonken
wordt, waar zelfgebakken
taart, cake en koek zal zijn en
waar verder soep, kleine piz-
za's en tosti's genuttigd kun-
nen worden. ... terwijl men
zich beraadt over de nog te
kopen kadootjes voor nade-
rende Sinterklaasfeest of
voor de kadola (vast in voor-
raad) voor de zoveel verjaar-
dagen die komen.

ZEIST — Met een doelen-
de en rijk gevarieerde ten-
toonstelling in de Vleugelga-
lerie van 't Slot te Zeist viert
de Vereniging van amateur-
beelden kunstenaars „De
Toets" het tienjarig bestaan.
Het werk van de leden is te
zien en er wordt een diapre-
sentatie gehouden. De toe-
gang is vrij. Zaterdag werd
de officiële opening gehouden
door de kunsthistoricus dr.
Ludger Smit. En De Toets
hield een reünie van leden en
oud-leden in de Boskapel,
waar men atelier houdt. Onze
fotograaf was in de Vleugel-
galerie en maakte dit plaatje,
waaruit reeds de variatie van
werken en technieken
spreekt.

2014
DE TOETS 40 JAAR

programma

Week 25 t/m 35, Zomervakantie

Donderdag 28 augustus Klusdag

Zaterdag 30 augustus Openhuis

Week 36, september

ma	mi	01	stilleven	ah
di	mi	02	- -	mb
di	av	02	- -	ntb
wo	mo	03	- -	jk
wo	mi	03	- -	ntb
wo	av	03	- -	jh
do	mi	04	- -	hn
do	av	04	open atelier	

Week 37, september

ma	mi	08	gekleed model	ah
di	mi	09	- -	mb
di	av	09	- -	ntb
wo	mo	10	- -	jk
wo	mi	10	- -	ntb
wo	av	10	- -	jh
do	mi	11	- -	hn
do	av	11	open atelier	

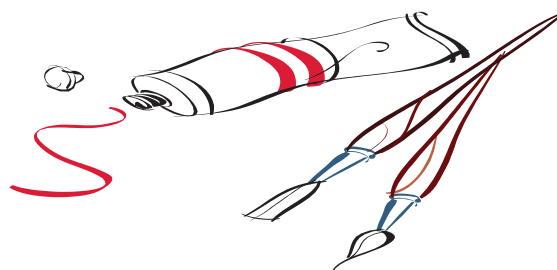
Week 38, september

ma	mi	15	keuze docent/	ah
di	mi	16	eigen werk	mb
di	av	16	- -	jk
wo	mo	17	- -	jk
wo	mi	17	- -	vb
wo	av	17	- -	jh
do	mi	18	- -	hn
do	av	18	open atelier	

Week 39, september

ma	mi	22	naaktmodel	ah
di	mi	23	- -	mb
di	av	23	- -	ntb
wo	mo	24	- -	jk
wo	mi	24	- -	ntb
wo	av	24	- -	jh
do	mi	25	- -	hn
do	av	25	open atelier	

Vrijdag 26 september; Kunstavond

Week 40, sept./okt.

ma	mi	29	stilleven	ah
di	mi	30	- -	mb
di	av	30	- -	ntb
wo	mo	01	- -	jk
wo	mi	01	- -	ntb
wo	av	01	- -	jh
do	mi	02	- -	hn
do	av	02	open atelier	

Week 41, oktober

ma	mi	06	gekleed model	ah
di	mi	07	- -	mb
di	av	07	- -	ntb
wo	mo	08	- -	jk
wo	mi	08	- -	ntb
wo	av	08	- -	jh
do	mi	09	- -	hn
do	av	09	open atelier	

Week 42, oktober

ma	mi	13	keuze docent/	ah
di	mi	14	eigen werk	mb
di	av	14	- -	jk
wo	mo	15	- -	jk
wo	mi	15	- -	vb
wo	av	15	- -	jh
do	mi	16	- -	hn
do	av	16	open atelier	

Week 43, Herfstvakantie

Week 44, oktober

ma	mi	27	stilleven	ah
di	mi	28	- -	mb
di	av	28	- -	ntb
wo	mo	29	- -	jk
wo	mi	29	- -	ntb
wo	av	29	- -	jh
do	mi	30	- -	hn
do	av	30	open atelier	

Programma (vervolg)

Vrijdag 31 oktober; Kunstavond

Week 45, november

ma	mi	03	gekleed model	ah
di	mi	04	- -	mb
di	av	04	- -	ntb
wo	mo	05	- -	jk
wo	mi	05	- -	ntb
wo	av	05	- -	jh
do	mi	06	- -	hn
do	av	06	open atelier	

Week 46, november

ma	mi	10	keuze docent/ eigen werk	ah
di	mi	11	- -	mb
di	av	11	- -	jk
wo	mo	12	- -	jk
wo	mi	12	- -	vb
wo	av	12	- -	jh
do	mi	13	- -	hn
do	av	13	open atelier	

Week 47, november

ma	mi	17	naaktmodel	ah
di	mi	18	- -	mb
di	av	18	- -	ntb
wo	mo	19	- -	jk
wo	mi	19	- -	ntb
wo	av	19	- -	jh
do	mi	20	- -	hn
do	av	20	open atelier	

Week 48, november

ma	mi	24	stilleven	ah
di	mi	25	- -	mb
di	av	25	- -	ntb
wo	mo	26	- -	jk
wo	mi	26	- -	ntb
wo	av	26	- -	jh
do	mi	27	- -	hn
do	av	27	open atelier	

Vrijdag 28 november; Appreciatie-avond

Week 49, december

ma	mi	01	gekleed model	ah
di	mi	02	- -	mb
di	av	02	- -	ntb
wo	mo	03	- -	jk
wo	mi	03	- -	ntb
wo	av	03	- -	jh
do	mi	04	- -	hn
do	av	04	open atelier	

Week 50, december

ma	mi	08	keuze docent/ eigen werk	ah
di	mi	09	- -	mb
di	av	09	- -	jk
wo	mo	10	- -	jk
wo	mi	10	- -	vb
wo	av	10	- -	jh
do	mi	11	- -	hn
do	av	11	open atelier	

Week 51, december

ma	mi	15	naaktmodel	ah
di	mi	16	- -	mb
di	av	16	- -	ntb
wo	mo	17	- -	jk
wo	mi	17	- -	ntb
wo	av	17	- -	jh
do	mi	18	- -	hn
do	av	18	open atelier	

Week 52 t/m 02, Kerstvakantie

Zaterdag 10 januari; Nieuwjaarsreceptie

Week 03, januari

ma	mi	12	stilleven	ah
di	mi	13	- -	mb
di	av	13	- -	ntb
wo	mo	14	- -	jk
wo	mi	14	- -	ntb
wo	av	14	- -	jh
do	mi	15	- -	hn
do	av	15	open atelier	

Week 04, januari

ma	mi	19	gekleed model	ah
di	mi	20	- -	mb
di	av	20	- -	ntb
wo	mo	21	- -	jk
wo	mi	21	- -	ntb
wo	av	21	- -	jh
do	mi	22	- -	hn
do	av	22	open atelier	

Week 05, januari

ma	mi	26	keuze docent/ eigen werk	ah
di	mi	27	- -	mb
di	av	27	- -	jk
wo	mo	28	- -	jk
wo	mi	28	- -	vb
wo	av	28	- -	jh
do	mi	29	- -	hn
do	av	29	open atelier	